

každé (i nepřímé) působení na jiné, směřující podle pachatelova úmyslu k tomu, by v jiných bylo vzbuzeno jisté rozhodnutí, nebo vyvolán duševní stav, odpovídající cíli, jež pachatel sleduje. Nezáleží na tom, zda mělo popuzování úspěch, zda odpověděli na ně účastníci čili nic; stačí, že bylo objektivně způsobilé vyvolati účinky, jimž chce zákon zabrániti. V souzeném případě zjistil soud, že oba obžalovaní svými výroky, H. výrokem »B. dürfe nicht mehr mitspielen, weil er ein Böhm ist« a dále »Du bist ein Böhm, du warst gestern am Ball bei der Národní Jednota, du darfst nicht mehr spielen, dein Vater ist ein Böhm aus S.« a dále »hinaus mit dir, du bist ein Böhm, dort ist die Tür«, a W. výrokem »Das habe ich schon im Frühjahr 1928 gesagt, dass B. ein Böhm ist, er gehört nicht her und sollte schon längst draussen sein. Ich bin ein Staatsangestellter, aber bin kein Böhm. . . . wir brauchen keine Böhmen«, a když B. byl nucen opustiti hostinec, vyjádřil W. uspokojení nad tím slovy »So muss es kommen« — působili na přítomné k tomu, by byl B. pro svou českou národnost vyloučen z německé hudební kapely, popuzovali je k nepřátelským činům proti B-ovi pro jeho národnost, uvážili se, že nepřátelským činem ve smyslu § 14 čís. 4 zák. na ochr. rep. je každé jednání, kterým se někomu způsobí újma, již by jinak neutrpěl, tedy i hospodářský bojkot českého hudebníka, o který tu obžalovaným šlo, jak rozsudek zjišťuje. Dává-li zmáteční stížnost závadným slovům obžalovaných jiný smysl, než zjišťuje rozsudek, a vytrhuje-li jednotlivé věty ze souvislosti a na tomto vadném, poněvadž rozsudku odporujícím, po případě kusém podkladu pak dovozuje, že výroky ty jsou trestně nezávažné, neprovádí tím uplatněný hmotněprávní zmatek po zákonu, nýbrž brojí jen proti skutkovým zjištěním rozsudku, z nichž by měla vycházeti, kdyby byla správně provedena. Právní otázku, zda odpovídá pojmu zástupu počet asi desíti lidí v hostinci, před nímž byly závadné výroky proneseny, řeší nalézací soud správně a v souhlase s ustálenou judikaturou nejvyššího soudu, na niž tu stačí poukázati. Bylo proto zavrhnouti zmáteční stížnost jako neodůvodněnou, dílem i jako po zákonu neprovedenou.

Naproti tomu bylo odvolání státního zastupitelství vyhověti, pokud napadá podmíněnost odsouzení obžalovaných. Právnem poukazuje odvolání, najmě u obžalovaného H-a k tomu, že se již ve spisech Tk 439/26 krajského soudu ve Znojmě ukazují zřejmé pŕtahy na národnostní neshášenlivost tohoto obžalovaného. Nad to však platí u obou obžalovaných, že je výkonu trestu třeba ve smyslu § 35 zák. na ochr. rep. z ohledu na veřejný zájem na klidném soužití obyvatelstva a na tom, by skutečným potrestáním vinníků bylo obyvatelstvu vštípeno přesvědčení, že činy rušící obecný mír budou vážně stíhány.

Čís. 3969.

Okolnost, že pachatel měl důvod pokládati doložku o výhradě vlastnického práva za pouhou formalitu, vylučuje po případě vědomí hmotné protiprávnosti zadržení (přivlastnění si) ve smyslu § 183 tr. zák.

(Rozh. ze dne 16. října 1930, Zm II 92/30).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 12. prosince 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Ke skutkové podstatě zločinu zpronevěry nestačí zjištění, že obžalovanému mouka (peníze za ni utržené) byly svěřeny s výhradou vlastnictví a že si obžalovaný tyto věci přivlastnil a za sebou zadržel, nýbrž musí býti dále po stránce subjektivní zjištěno a řádným způsobem odůvodněno, že toto zadržetí a přivlastnění si obžalovaný předsevzal, jsa si vědom hmotné protiprávnosti svého jednání. V tomto směru trpí napadený rozsudek vadami, jež zmateční stížnost obžalovaného dovolávajíc se důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9a) § 281 tr. ř., právem vytýká. Obhajobou obžalovaného bylo, že sice agent mlýnu upozorňoval při kterési dřívější objednávce na vlastnictví firmy až do úplného zaplacení — čímž má obhajoba zřejmě na mysli upozornění Josefa V-ého při první objednávce, při níž V., když se obžalovaný nad tím pozastavil, řekl, že to platí pro všechny stejně — že však toto připomenutí považoval za věc ryze formální, poněvadž firma nikdy tento nárok neuplatnila, obžalovaný i při posledních dvou objednávkách ze 17. prosince 1927 a ze 24. ledna 1928 na doložku upozorněn nebyl, že účty byly splatné až do 30 dnů bez úroků a teprve pak že si čítala firma 10%, a že firma po celou dobu několikaletého společného obchodování někdy čekala bez námitek na zaplacení účtů i dva měsíce a chovala se tedy tak, jakoby tu tohoto závazku vůbec nebylo. Zjišťuje, že jest na biledni, hledíc k výhradě vlastnictví při započetí obchodního spojení, že obžalovaný uzavíral podle obchodního zvyku veškeré další obchody za dřívějších poměrů, pokud neumluvil nic jiného, a že by se jiné nazírání přičilo poctivosti v právních stycích, zjišťuje rozsudek objektivní zákonný znak »svěření«, nevystihuje však po stránce subjektivní rozhodný předpoklad, zda si i obžalovaný smluvní poměr s mlýnem tak vykládal, jak si ho vykládá soud. Zjištění, že obžalovaný nic nenamítal proti výhradě vlastnictví na účtech ze 17. prosince 1927 a ze 24. ledna 1928, nemá ze subjektivního hlediska význam, ana se obhajoba obžalovaného nesla k tomu, že právě z oněch důvodů nepřikládal těmto doložkám na účtech závaznou moc. Nestačí proto při způsobu obhajoby obžalovaného zjistiti, že proti písemným doložkám »nic nenamítal«, nýbrž třeba vyvrátiti námitku obžalovaného, že je pokládal za holou formalitu. Vypořádává-li se rozsudek s námitkou obhajoby v příčině doložky na účtech o osmidenní lhůtě platební, po jejímž uplynutí se počítají úroky z prodlení, poukazem k tomu, že se v tom projevuje jen náležitá péče obchodníka, uvarovati se ztráty úroků, neznamená však vzdání se výhrady vlastnictví po 8 dnech, dopouští se znova téže chyby, zjišťuje objektivně, že se mlýn nevzdal přes onu doložku vlastnického práva, aniž však zjistil a odůvodnil, že a proč

i obžalovaný tuto podmínku tak pojímal, jak soukromý účastník a nalézací soud ji pojímá.

Totéž platí i ohledně námitky obhajoby, že firma čekala na zaplacení účtů i 2 měsíce, neuplatnivši výhradu vlastnictví, kterou soud odbývá úvahou, že dříve firma mohla za to míti, že obžalovaný má vždy dosti hotových prostředků, by mohl část peněz za prodanou mouku zaplatiti, a neměla důvodu k uplatnění vlastnictví; by však obžalovanému mohla býti jeho činnost přičítána za vědomě protiprávní jednání, musilo by býti zjištěno, že si tento rozsudkem předpokládaný důvod, z něhož mlýn neuplatňoval své vlastnické právo, i obžalovaný po dobu svého obchodního spojení s mlýnem uvědomil a tedy seznal (což popírá), že jest výhrada vlastnictví přes to v platnosti. Právem vytýká dále stížnost rozsudku vadnost, pokud ohledně směnek poškozené v dubnu 1928 vystavených jen vyslovuje, že ani obžalovaný nemohl potvrditi, že se vystavení směnek (z nichž jednu na 2.000 Kč zaplatil) stalo v úmyslu by byl starý smluvní poměr zrušen. Leč soud neuvažoval o tom; zda se vystavení oněch směnek pokládalo (aspoň se strany obžalovaného) za řádné placení dlužné kupní ceny jemu stejně jako zboží svěřené, a zda obžalovaný, vystaviv směnky (roz. v důvěře, že je bude moci včas zaplatiti), nebyl toho mínění, že pak může s moukou, pokud tu in natura ještě v této době byla, volně nakládati. Tohoto uvažování nebylo by třeba, kdyby soud podle pravidel shora vyložených dospěl k přesvědčení, že po stránce subjektivní nešlo o vědomě protiprávní jednání obžalovaného.

Čís. 3970.

Pro pojem uzavřené osady (uzavřeného místa) ve smyslu § 46 min. nař. čís. 81/1910 jest rozhodné, že nejde o jedno neb o jednotlivá, o samotě stojící, dojem samostatné jednotky činící stavení, nýbrž o více budov pohromadě stojících, třebas ne těsně seskupených, avšak takových, jež se i při povrchním, letném pohledu jeví jako společné osídlení, jako skupina, tvořící místní celek, ať již osadu, obec nebo jen její část.

Ve směru subjektivním nejde o to, zda pachatel mohl za dané situace předvídati, že může jízdou ohroziti život, zdraví a tělesnou bezpečnost lidí, nýbrž rozhoduje jen, zda mohl předvídati, že rychlou a neopatrnou jízdou může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví a tělesnou bezpečnost lidí.

Po subjektivní stránce nemusí soud zjišťovati pachatelovo vědomí o tom, že jde o uzavřenou osadu (pojem právní); stačí, je-li zjištěno, že si uvědomil skutkový stav, takové seskupení domů, které nestojí o samotě a nečiní dojem samostatných jednotek, nýbrž jeví se částí skupiny zcelené, spolu související.

(Rozh. ze dne 17. října 1930, Zm II 361/29.)